

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Polácha a soudců Mgr. Jana Jiráska, Ph.D., a JUDr. Lukáše Hloucha, Ph.D., ve věci

navrhovatele: **MUDr. M. S.**
bytem X

za účasti: **1. Městský úřad Hrotovice**
sídlem nám. 8. května 1, 675 55 Hrotovice

2. KDU-ČSL
jednající volebním zmocněncem I. H.
bytem X

3. Sdružení nezávislých kandidátů I
jednající volebním zmocněncem Ing. V. Š.
bytem X

4. Sdružení nezávislých kandidátů II.
jednající volebním zmocněncem M. S.
bytem X

5. Komunistická strana Čech a Moravy
jednající volebním zmocněncem M. S.
bytem X

6. Pro Hrotovice
jednající volebním zmocněncem R. H.
bytem X

o návrhu na neplatnost hlasování ve volbách do zastupitelstva města Hrotovice, konaných ve dnech 23. a 24. září 2022

takto:

- I. Návrh **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- 1. Návrhem doručeným soudu dne 3. 10. 2022 se navrhovatel domáhal „celkového přepočtu volebních výsledků“ ve volbách do zastupitelstva města Hrotovice konaných ve dnech 23. a 24. září 2022. Uvedl, že ve volebním obvodu Hrotovice jsou dva volební okrsky. První okrsek má v seznamu zapsáno 854 voličů a druhý 567 voličů. Poměr velikosti okrsků podle voličů v seznamu je tak 854/567, tj. 1,506. Navrhovatel tento poměr porovnal se ziskem jednotlivých kandidujících volebních stran a dospěl k závěru, že zatímco u volební strany

Sdružení nezávislých kandidátů II. je poměr odevzdaných hlasů mezi okrsky odpovídající poměru počtu voličů v seznamu, tak u volebních stran KDU-ČSL, Pro Hrotopice a KSČM tomu tak není. Navrhovatel dospívá k závěru, že u druhého volebního okrsku je počet odevzdaných hlasů nižší, než by odpovídal poměru voličů. V případě volební strany KSČM pak navrhovatel navíc poukázal na to, že počet odevzdaných hlasů v obou okrscích je poloviční, oproti počtu odevzdaných hlasů ve volbách v roce 2018. Navrhovatel následně přepočítal odevzdané hlasy pro volební strany KDU-ČSL, Pro Hrotopice a KSČM tak, aby odpovídaly poměru mezi okrsky, a volební straně KSČM nadto zvýšil počet odevzdaných hlasů v obou okrscích na dvojnásobek. Navrhovatel dále uvažoval tak, že při takto upravených počtech bylo volebním stranám Sdružení nezávislých kandidátů II, KDU-ČSL, Pro Hrotopice a KSČM odevzdáno celkem 7 500 hlasů, takže na poslední volební stranu (a vítěze voleb) zbylo z celkového počtu odevzdaných hlasů (9 718) jen 2 218 hlasů, ačkoliv dle oficiálních výsledků bylo odevzdáno 3 425 hlasů; hrubým omylem tak hlasy odevzdané čtyřem volebním stranám mohly být připsány vítězi voleb. V závěrečné části návrhu pak navrhovatel tvrdil, že odchylku mezi okrsky lze zakrýt přesunem několika obálek z jednoho okrsku do druhého, přičemž při průměrném počtu hlasů na odevzdaný hlasovací lístek 13,8 činí počet přesunutých obálek mezi okrsky 23. Výsledkem této „letité divadelní hry“ je dle navrhovatele jiné rozložení získaných mandátů.

2. Volební orgán, Městský úřad Hrotopice, k návrhu uvedl, že s návrhem nesouhlasí a považuje jej za účelový a bezpředmětný. Vyjádřil přesvědčení, že bylo postupováno dle volebního zákona a pokynů okrskové volební komise.
3. Podle § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) se za podmínek stanovených zvláštními zákon může se občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta. Podle odst. 2 téhož ustanovení jsou v řízení o návrhu na neplatnost voleb nebo na neplatnost hlasování účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán, politická strana, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, na jejichž kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena, nebo nezávislý kandidát. V řízení o návrhu na neplatnost volby kandidáta jsou účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán a ten, jehož volba byla napadena.
4. Podle § 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o volbách“), platí, že podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta, se může domáhat ochrany u soudu každá osoba, zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva (dále jen „navrhovatel“). Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí státní volební komisí. Podle odst. 2 může návrh na neplatnost hlasování podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky hlasování. Podle odst. 3 může návrh na neplatnost voleb podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky voleb. Podle odst. 4 může návrh na neplatnost volby kandidáta podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby tohoto kandidáta.

5. Soud ověřil, že návrh byl podán v zákonem stanovené lhůtě a osobou zapsanou v seznamu voličů (viz § 60 odst. 1 zákona o volbách). Navrhovatel na základě svých výpočtů dovozuje, že došlo k přesunu úředních obálek s hlasy voličů z jednoho volebního okrsku do druhého a k jinému výsledku co se týče rozdělení mandátů. Takové vady by bylo možno napravit opětovným hlasováním, a proto soud posoudil návrh podle obsahu jako návrh na neplatnost hlasování. Z návrhu naopak nevyplývají žádné vady, které by mohly vést k opakování celého volebního procesu (včetně volební kampaně apod.), a proto se nejedná o návrh na neplatnost voleb. Stejně tak z návrhu nelze dovodit konkrétní tvrzení vztahující se k neplatnosti volby některého z kandidátů, přičemž navrhovatel ani neoznačil žádné kandidáty, jejichž volbu by považoval za neplatnou. Soud proto nedospěl k závěru, že by se jednalo též o návrh na neplatnost volby kandidáta či kandidátů.
6. Vzhledem k tomu, že byly splněny podmínky řízení, soud přistoupil k meritornímu posouzení návrhu.
7. Soudní řízení o přezkumu voleb je založeno na ústavním principu ochrany rozhodnutí, které vzešlo z vůle většiny vyjádřené svobodným rozhodováním a respektujícím práva menšiny (čl. 6 Ústavy). Rozhodnutí voličů jako suveréna může soudní moc měnit jen ve výjimečných případech, kdy vady volebního procesu způsobily nebo mohly prokazatelně způsobit, že by voliči rozhodli jinak. Platí přitom vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Předložit důkazy k vyvrácení takové vůle je povinností toho, kdo volební pochybení namítá, tedy v předmětné věci povinností navrhovatele (nález Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04). Pokud jde nicméně (tak jako v projednávané věci) o návrh občana, který se nemohl účastnit sčítání hlasů, znamenal by v určitých situacích požadavek na předložení konkrétních důkazů prokazujících nezákonnost ve volbách zpravidla odepření přístupu k soudu. Aby však soud sám přistoupil k přepočtu hlasů či přezkoumávání správnosti jejich posouzení pouze na základě důkazně nepodloženého návrhu, musela by jej k tomu v daném případě přimět zvláště významná indicie, která by byla způsobila vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb. (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2006, č. j. Vol 82/2006 – 51). Takovou indicí může být například vysoký počet odevzdaných hlasů označených za neplatné (zejména v případě těsného volebního výsledku) nebo prohlášení voličů, že dle dostupných výsledků voleb nebyl řádně započten jejich hlas. Zpravidla však nepostačuje poukázat na pouhé statistické odchylky, pokud k tomu nepřistoupí další indicie (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2017, č. j. Vol 58/2017-187).
8. Navrhovatel nepředložil žádný důkaz ani žádnou zvláště významnou indicii, která by soud měla vést k provedení přepočtu hlasů. Jeho návrh je postaven na údajích o poměru mezi počty voličů ve dvou volebních okrscích, z něž navrhovatel následně dovozuje statistické odchylky v počtu odevzdaných hlasů jednotlivým volebním stranám. Skutečnost, že v jednom okrsku bylo některým volebním stranám odevzdáno méně hlasů, než by odpovídalo poměru počtu voličů zapsaných v obou okrscích, je přitom jednoduše vysvětlitelná způsobem hlasování, který svěřuje voliči více než jeden hlas (srov. § 34 zákona o volbách). V případě města Hrotovice s patnáctičlenným zastupitelstvem tak může každý volič využít až 15 hlasů, avšak jeho hlasovací lístek je platný i v případě, pokud obsahuje i jen jeden jediný hlas. Těžko tak lze pouze na základě navrhovatelem uváděné statistiky hovořit o „hrubém omylu“.
9. Významnou indicí se toto tvrzení navrhovatele nestává ani ve spojení s tvrzením, že volební strana KSČM obdržela v minulých volbách více než dvojnásobek hlasů. Soudu

totiž není zřejmé, v čem vlastně v této souvislosti navrhovatel spatřuje porušení zákona o volbách. Situace, kdy volební strana získá výrazně méně hlasů, než v předchozích volbách, je zcela běžnou součástí politické reality a odráží spokojenost či nespokojenost voličů s působením volební strany v příslušném zastupitelstvu v uplynulém volebním období.

10. Pokud by tvrzenou nezákonností měl být údajný přesun 23 obálek mezi oběma okrsky, pak soud nemůže než uzavřít, že se jedná o čirou spekulaci navrhovatele založenou pouze na poněkud svérázném přepočtu hlasů provedeným navrhovatelem. Jakýkoliv reálný základ tohoto tvrzení nebo alespoň smysluplný důvod, proč by někdo takový přesun prováděl (a kdo), navrhovatel soudu nesdělil. Proto soud ani nepřistoupil k navrhovatelem navrhovanému porovnání oznámené volební účasti s počtem voličů, kteří se dle volebního seznamu dostavili k volbám.
11. Pro úplnost soud dodává, že ani soud sám ze své iniciativy není oprávněn či povinen vyhledávat tvrzení a důkazy o možném porušení volebního zákona v intenzitě a rozsahu vyžadovaném zákonem. Úkolem soudu není suplovat činnost volebních orgánů a provést kompletní přepočet volebních výsledků jen na podkladě statistických odchylek a spekulací navrhovatele. Z uvedených důvodů proto soud k přepočítání odevzdaných volebních lístků nepřistoupil a návrh navrhovatele zamítl.
12. V souladu s § 90 odst. 3 s. ř. s. rozhodl soud o věci bez nařízení jednání.
13. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož platí, že na náhradu nákladů řízení ve věcech volebních nemá žádný z účastníků právo.

Poučení:

Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné.

Brno 24. října 2022

JUDr. Petr Polách v. r.
předseda senátu